

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2394

Vragen van het lid **Koops** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Daders lopen mogelijk vrij rond door fout met naam in 867 zaken»* (ingezonden 22 mei 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Struycken** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 10 juni 2025).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel «Daders lopen mogelijk vrij rond door fout met naam in 867 zaken»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de administratie van de overheid zo'n bende is dat daardoor de administratie in 867 strafzaken niet klopt? Klopt dit aantal van 867?

Antwoord 2

Justid heeft sinds 2014 van 867 zaken bijgehouden waarin een aanwijzing bestaat dat de tenaamstelling mogelijk niet juist is. Het betreft zaken waarin sprake is van een onherroepelijk vonnis. Inmiddels loopt een analyse van deze zaken om nader inzicht te krijgen en de prioriteit te bepalen voor een verdere aanpak.

Vraag 3

Klopt het dat van deze 867 zaken maar liefs 141 zaken ernstige zedendelicten en geweldsmisdrijven zijn?

Antwoord 3

Het klopt dat de Algemene Rekenkamer 141 zaken aangeduid heeft als ernstige zaken.

Ieder strafbaar feit kent een code op basis waarvan het in systemen wordt geregistreerd. Via deze codes zijn deze zaken geselecteerd.

¹ AD, 21 mei 2025, www.ad.nl/politiek/daders-lopen-mogelijk-vrij-rond-door-fout-met-naam-in-867-zaken~a628732a/

Hierbij moet worden opgemerkt dat bij deze zaken de ernst van feiten en de strafoplegging in zaken varieert. Naast gevangenisstraffen komen ook geldboetes voor. Bij de analyse van de 867 zaken wordt ook nagegaan of de codes corresponderen met de delicten waarvoor verdachten zijn veroordeeld.

Vraag 4

Hoeveel van de 867 zaken zijn terreurzaken en moordzaken?

Antwoord 4

Tot de 141 zaken behoren, naar eerste analyseresultaten aangeven, 5 zaken die betrekking hebben op (poging) tot moord, 2 zaken op (poging) tot doodslag en 2 zaken op terrorisme en 6 zedenzaken. Op 1 geval na is in deze zaken de straf geheel of gedeeltelijk uitgevoerd.

Vraag 5

Hoeveel van de 867 zaken waarvan de administratie niet klopt hebben ertoe geleid dat verdachten vrijuit zijn gegaan?

Antwoord 5

Hier wordt onderzoek naar gedaan. Ik kan op dit moment niet vooruitlopen op de uitkomsten van het onderzoek.

Vraag 6

Hoeveel van de 867 zaken waarvan de administratie niet klopt hebben ertoe geleid dat een onschuldige burger onterecht is gestraft? En in hoeveel gevallen is er verzocht om herziening of gratie?

Antwoord 6

Dit wordt onderzocht. Uit de eerste analyse van de 141 zwaardere zaken is gebleken dat er 1 onschuldige burgeresignaleerd stond door persoonsverwisseling. Daarop is onmiddellijk actie ondernomen om die signalering te stoppen. Het is nog niet bekend of in deze zaak door de schuldige een straf is ontlopen. Ik rapporteer hierover in september.

Vraag 7

Is er schadeloosstelling uitgekeerd aan burgers die onterecht een veroordeling achter hun naam hebben?

Antwoord 7

Bij de Justitiële Informatiedienst zijn sinds 2014 geen situaties bekend waarbij schadevergoeding is uitgekeerd aan mensen die ten onrechte gedetineerd zaten als gevolg van een onjuiste tenaamstelling van een vonnis. Er zijn indicaties dat er vóór 2014 in een beperkt aantal gevallen schadevergoedingen zijn betaald.

Vraag 8

Hoe kan het dat ambtenaren sinds 2005 op de hoogte waren van dit probleem, dat de ambtelijke top van het ministerie in 2012 hierover is ingelicht en dat de Minister pas in januari 2025 hiervan op de hoogte was?

Antwoord 8

Dit vormt onderwerp van de evaluatie naar de gang van zaken die ik zal laten uitvoeren. De Tweede Kamer wordt nader geïnformeerd hoe deze evaluatie vorm zal krijgen en wie deze zal uitvoeren.

Vraag 9

Wanneer is het verbeterplan dat wordt opgesteld door het ministerie gereed en geïmplementeerd?

Antwoord 9

Zoals in de beleidsreactie van 2 mei jongstleden op het rapport van de Algemene Rekenkamer is aangegeven, maak ik sinds januari werk van het aanpakken van de problematiek. Momenteel wordt al uitvoering gegeven aan mijn plan van aanpak. Zo verwacht ik dat begin juli er een eerste versie van het toetsings- en handelingskader ligt. Dan kan begonnen worden met de herbeoordeling van individuele zaken. Daarbij wordt op basis van de analyse

van zaken die nu loopt geprioriteerd. Ik verwacht dat voor het einde van dit jaar alle zaken zijn beoordeeld en, waar dat aan de orde is, in de strafrechtketen individueel in behandeling kunnen worden genomen.

Het plan van aanpak ziet op drie prioriteiten: het ontwikkelen van het toetsings- en handelingskader, de concrete aanpak van de geconstateerde zaken en het zoveel mogelijk voorkomen van fouten in de identiteitsvaststelling in de strafrechtketen dat ziet op de totstandkoming van het toetsings- en handelingskader. Dit plan wordt al deels uitgevoerd en wordt de komende weken afgemaakt. Omdat de uitvoering van het plan en de daarop volgende afwikkeling van individuele zaken in de strafrechtketen de betrokkenheid van de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de rechtspraak vraagt, zal ik hun bij de vaststelling betrekken.

Vraag 10

Kan de Minister aangeven op welke aspecten wordt ingegaan in dit verbeterplan?

Antwoord 10

Zie het antwoord op vraag 9. Daarnaast heb ik een programmadirecteur aangesteld om dit traject in goede banen te leiden. Voor meer details over deze inspanningen verwijs ik naar de brief die ik aan de Kamer heb gestuurd.

Vraag 11

Om wat voor fouten gaat het hier: onjuiste tenaamstellingen in vonnissen of onjuiste verwerkingen daarvan in de administratie?

Antwoord 11

Het komt soms voor dat pas na het onherroepelijk worden van het vonnis nieuwe identiteitsinformatie beschikbaar komt over de gevonnisde personen. Dit kan diverse oorzaken hebben, zoals:

- de politie verkrijgt bij een nieuwe aanhouding nieuwe informatie over een verdachte en deelt deze in de keten;
- een verdachte kan bij de initiële identiteitsvaststelling een vals identiteitsbewijs hebben gebruikt. Het kan gebeuren dat dit ondanks alle controles in de opsporing pas na afloop van de strafzaak duidelijk wordt;
- een identiteitsdocument ontbreekt;
- vergelijking van biometrie gedurende opsporing en vervolging leert dat de juiste persoon in hechtenis is genomen, maar dat onzekerheid bestaat of de juiste naam geregistreerd staat;
- wanneer de rechter door middel van een aantekening in het vonnis zijn twijfel over de tenaamstelling kenbaar maakt, kan deze niet goed worden verwerkt in de ketenregistraties. Het is niet goed mogelijk meerdere namen bij dezelfde persoon in de registraties te verwerken;
- een buitenlandse autoriteit constateert een identiteitsverwisseling en in Nederland zijn geen biometrische gegevens vastgelegd om de verwisseling te bevestigen of te weerleggen;
- in de migratieketen wordt nieuwe informatie over de identiteit van personen geregistreerd in de Basis Voorziening Vreemdelingen.

Vraag 12

Kunt u deze vragen één voor één, zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen drie weken beantwoorden?

Antwoord 12

Ja.